

notitie

FORUM STANDAARDISATIE 22 april 2015

Agendapunt: 7. Internationaal

Stuk 7A. Notitie omgang met standaarden van het Europese Multistakeholder Platform on ICT Standardisation

Bijlage	A: Beschrijving van de voorgestelde werkwijze B: Toelichting op het MSP en identificatie proces
---------	--

GEVRAAGD BESLUIT

Akkoord gaan met de in de bijlage A beschreven werkwijze met betrekking tot de standaarden van het Europese MultiStakeholder Platform on ICT Standardisation (MSP).

Aanleiding en achtergrond

Het MSP identificeert standaarden voor de Europese Commissie zodat die standaarden mogen worden gevraagd in openbare aanbestedingen. Dit gebeurt via een procedure vergelijkbaar met de Nederlandse. Het Forum heeft besloten om alle internationale standaarden van de lijsten van het Forum die binnen scope zijn aan te melden bij de Europese Commissie. Tot nu toe heeft de Europese Commissie vijf standaarden van de Nederlandse lijsten goedgekeurd.

Daarnaast melden andere lidstaten en ook de Europese Commissie zelf standaarden aan die niet op de lijsten van het Forum Standaardisatie voorkomen. De hieronder beschreven werkwijze beschrijft hoe het Forum Standaardisatie en de Nederlandse vertegenwoordiging in het MSP (Ministerie van EZ en BFS) hier mee om gaan.

Verschillen Forum lijsten en MSP identificatie

Hoewel de procedures die Forum en MSP hanteren vergelijkbaar zijn, is de status die standaarden krijgen na het goed doorlopen van de procedures verschillend. Standaarden op de 'pas toe of leg uit'- lijst moeten verplicht worden uitgevraagd in aanbestedingen (of verbouwingen) of er moet uitgelegd worden waarom niet is uitgevraagd. Standaarden geïdentificeerd door de Europese Commissie hebben geen verplichtend karakter. Ze mogen in aanbestedingen gevraagd worden op een zelfde manier als naar formele standaarden gevraagd mag worden. Als er op de lijsten van het Forumlijst en het MSP conflicterende standaarden staan, prevaleren de standaarden van de 'pas toe of leg uit'- lijst van het Forum.

Betrokkenen en proces

De bijgaande werkwijze is afgestemd met de stuurgroep internationaal, de stuurgroep open standaarden en DGOBR.

Consequenties en vervolgstappen

Het gevolg van deze werkwijze is een gestandaardiseerde omgang met standaarden die bij het MSP worden aangemeld. Dit vergroot onze voorspelbaarheid en transparantie. De vervolgstap is deze werkwijze op onze website zetten en uitvoeren.

Bijlage A: Beschrijving van de voorgestelde werkwijze:

- 1. Tijdens de toetsing**
- 2. Na de goedkeuring/ identificatie**

1. Voorgestelde werkwijze bij de toetsing van een standaard die niet door het Forum zelf is aangemeld bij het MSP

Na aanmelding van een standaard door een andere stakeholder bij het MSP, toetst het Bureau Forum Standaardisatie (BFS) de wenselijkheid van de standaard voor Nederland. Deze toets kan vier uitkomsten hebben. Elke uitkomst betekent een andere actie van het Forum Standaardisatie:

1.1 De aangemelde standaard staat al op de lijsten van het Forum

Het gevolg is dat we standaard vanuit Nederland zullen steunen. Dit doen we door: de aanmelding te steunen, een expert naar de Europese expertgroep te sturen die positief tegenover de standaard staat en positief adviseren bij de openbare consultatie en in de MSP vergadering. Positief tegenover de standaard staan betekent dat de expert op criteria waar subjectief op geoordeeld wordt een positief advies geeft.

1.2 De aangemelde standaard is buiten scope van het Forum

Buiten scope zijn o.a. standaarden die niet gaan over informatie-uitwisseling, zoals programmeertalen. Het kan zijn dergelijke standaarden voor andere partijen in de publieke sector wel van belang zijn. Zoals bijvoorbeeld semantische standaarden binnen het zorgdomein of standaarden voor businessprocessen. Dan zal BFS op zoek gaan naar de meest voor de handliggende overheidsbelanghebbende(n) en vragen om input of participatie. Voor het zorgdomein is dat bijvoorbeeld NICTIZ.

1.3 De aangemelde standaard conflicteert met de lijsten van het Forum

Een conflict kan voorkomen doordat voor hetzelfde toepassingsgebied een andere standaard dan op de Forum lijsten staat wordt aangemeld. Op de Nederlandse lijsten staat nu bijvoorbeeld DKIM voor het koppelen van een e-mail aan een domeinnaam met behulp van een digitale handtekening. DKIM is trouwens ook al door het MSP geïdentificeerd. Maar het kan zijn dat de Europese Commissie nog een standaard in procedure neemt die hetzelfde doet als DKIM en dus daarmee concurreert.

We zullen vanuit Nederland de betreffende standaard dan niet actief steunen. Mogelijk wordt een kritische expert gevraagd namens Nederland te participeren in de expertgroep. Als de standaard door de MSP procedure komt zullen we in Nederland expliciet toelichten wat het verschil in status met de 'pas toe of leg uit'-standaard is en wat dit betekent voor toepassing. De 'pas toe of leg uit'-standaard gaat in dat geval voor.

1.4 De aangemelde standaard staat nog niet op de lijsten, is binnen scope van de lijsten van het Forum en conflicteert niet met deze lijsten.

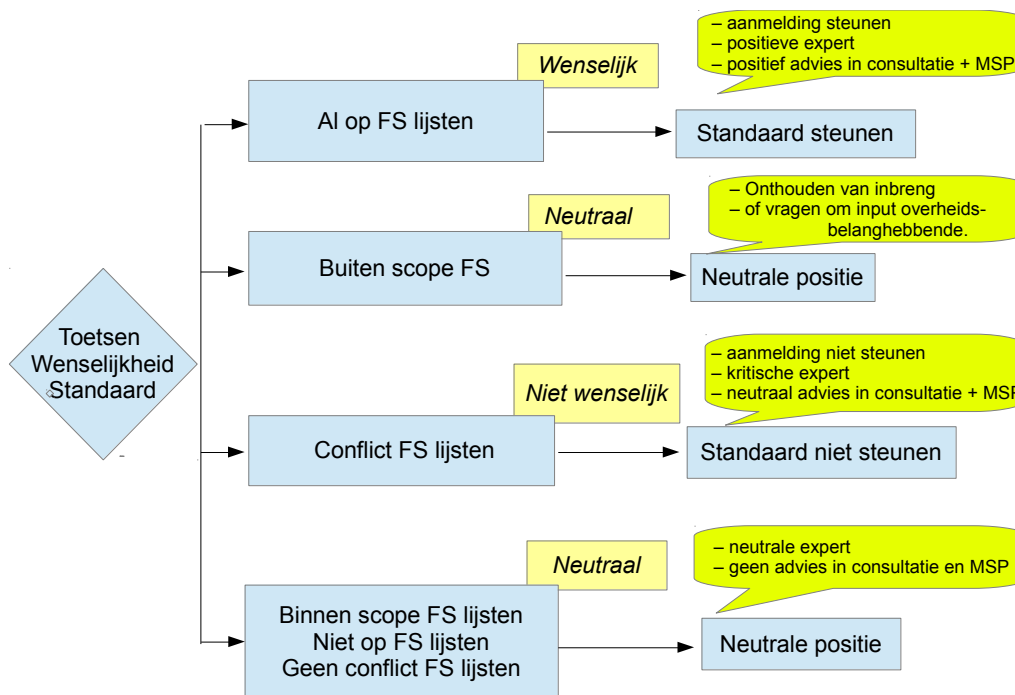
Een voorbeeld hiervan is als ePub (bestandformaat voor digitale boeken) wordt aangemeld bij het MSP. Deze standaard staat bij ons niet op de lijst

omdat deze (nog) niet aan alle criteria voldeed, maar voldoet wel aan onze basiscriteria en vormt geen conflict met andere standaarden op de lijsten.

Het gevolg is dat we een neutrale positie innemen ten opzichte van de standaard. We kunnen wel een expert sturen naar de expertgroep, maar deze heeft geen uitgesproken negatieve of positieve mening over identificatie van de standaard. Alleen als er fouten zijn gemaakt in het proces of dat criteria niet goed zijn gescoord zullen we dat aangeven in het MSP.

In onderstaand figuur is de beschreven werkwijze van het Forum schematisch weergegeven:

Figuur 1: proces voor de werkwijze het Forum bij toetsing van een standaard door het MSP die niet door het Forum zelf is aangemeld.

2. Voorgestelde werkwijze na de goedkeuring (identificatie) van een standaard door de Europese Commissie.

Na identificatie van een door andere partijen ingebrachte standaard wordt getoetst of de standaard geschikt is voor opname op de NL lijsten. Hierbij zijn drie uitkomsten mogelijk met verschillende acties van het Forum Standaardisatie.

- 1) De standaard voldoet aan de basiscriteria en er is een overheidsorganisatie die standaard wil aanmelden.

Als dit het geval is, dan zal bij standaarden met een de gangbare status deze gelijk op de lijst komen. Bij standaarden die voor de 'pas toe of leg uit'

status in aanmerking komen, zal de normale procedure gevolgd worden. Deze keuzes worden altijd voorgelegd in het Forum.

- 2) Indien een standaard als onder 1) omschreven, een toepassingsgebied heeft dat overlapt met het toepassingsgebied van een standaard die al op een Forum lijst staat, wordt een analyse uitgevoerd naar impact, kansen en risico's.

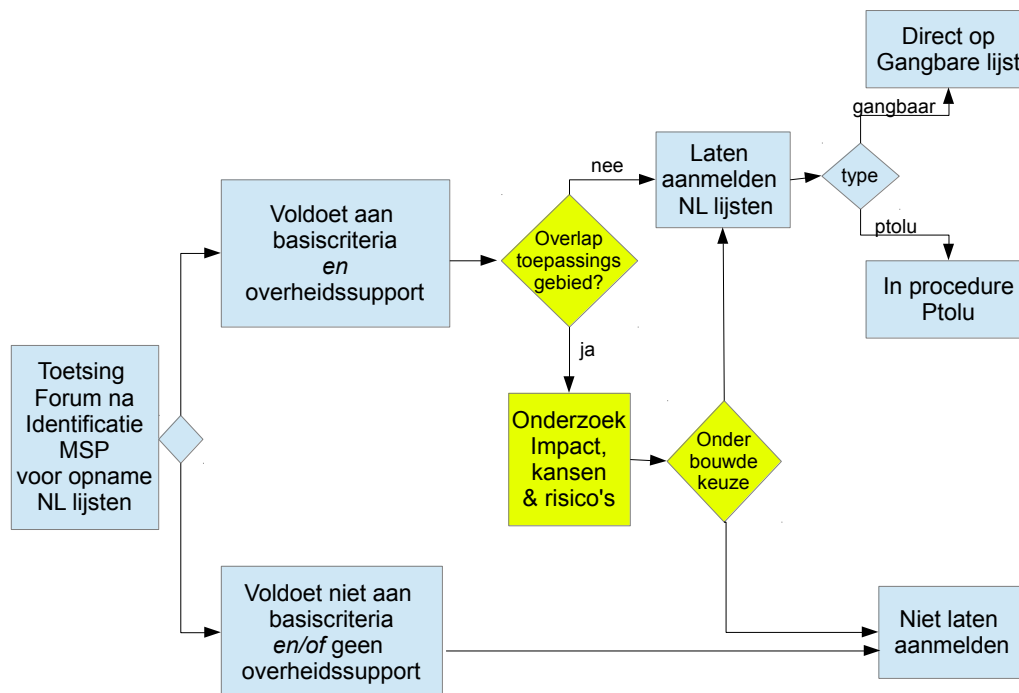
Hierbij worden relevante stakeholders betrokken. Resultaat is een onderbouwd advies over het al dan niet in procedure nemen. Het Forum over besluit hierover.

- 3) De standaard voldoet niet aan de basiscriteria en/of er is geen overheidssupport.

Dan gaat de standaard niet in procedure en doet het Forum er verder niets mee

Hieronder zijn de 3 varianten van het beschreven proces schematisch weergegeven

Figuur 2: Forum Standaardisatie proces na identificatie van een standaard door de Europese Commissie.

Bijlage B: toelichting op het MSP en identificatie proces

European MultiStakeholderplatform on ICT Standardisation (MSP)

Het MSP is vergelijkbaar met het Nederlandse Forum Standaardisatie op Europees niveau. Dit platform wordt gemeenschappelijk voorgezeten door de DG Grow en DG CONNECT. Een Europese DG is vergelijkbaar met een ministerie in Nederland. Bekijk ook de [website](#) van het MSP.

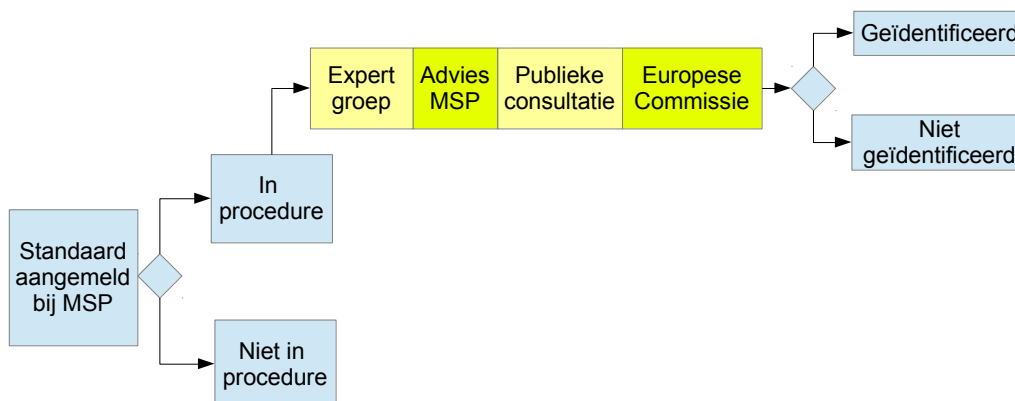
Taken van het MSP zijn o.a. het identificeren van standaarden, het onderhouden van het *Rolling Plan on ICT Standardisation* en adviseren van de Europese Commissie over standaardisatiebeleid.

Het MSP heeft 70 leden, bestaande uit afgevaardigden van alle lidstaten, verschillende DG's van de Europese Commissie, industrie belangenorganisaties (Digital Europe, Open Forum Europe), alle grote standaardisatie organisaties en andere belangengroeperingen (zoals voor MKB, mensen met een beperking, ouderen etc.). De Nederlandse overheid is vertegenwoordigd door het Ministerie van Economische Zaken en het Forum Standaardisatie.

Het proces van het MSP

Het MSP neemt aangemelde standaarden al dan niet in procedure op basis van een set criteria. Standaarden die het MSP in procedure neemt leiden tot identificatie van een standaard of het niet identificeren. Dit is afhankelijk van hoe de experts, het MSP, de Europese Commissie en de openbare consultatie de standaard beoordeelden op de criteria uit de standaardisatieverordening. Hieronder een afbeelding van dit proces.

Figuur 3: het MSP proces.

Invloed op het MSP proces

Er kan op verschillende plaatsen invloed worden uitgeoefend op het Europese proces:

1. Bij het aanmelden: door zelf aan te melden, door de aanmelding van een andere partij te steunen of juist niet.
2. Bij het toetsen: door experts in te zetten die al dan niet positief adviseren over voldoen aan de toetscriteria.
3. In het MSP: door positief of negatief te oordelen over het voldoen aan de criteria.
4. In de publieke consultatie: door positief of negatief te oordelen over het voldoen aan de criteria.

Status van geïdentificeerde standaarden door de Europese Commissie

Standaarden worden ontwikkeld en beheerd door verschillende typen standaardisatieorganisaties. De aanbestedingsregelgeving maakt onderscheid tussen standaarden van formele standaardisatieorganisaties (CEN/CENELEC, ETSI, NEN), ook wel normen genoemd en van fora en consortia (zoals OASIS, IETF, W3C Logius, Geonovum) ook wel technische specificaties genoemd. Normen voldoen per definitie aan een aantal kwaliteitseisen waardoor het is toegestaan er in aanbestedingen naar te vragen.

Door de verordening standaardisatie (2012) en de nieuwe aanbestedingsrichtlijn (2014) kan even makkelijk naar standaarden van fora en consortia gevraagd worden als naar formele standaarden, mits ze geïdentificeerd zijn door de Europese Commissie. Door identificatie krijgen standaarden van fora en consortia een soortgelijke status m.b.t. aanbestedingsregelgeving als formele standaarden en mogen daardoor op een zelfde manier uitgevraagd worden.

Verhouding tussen Nederlandse lijsten en de geïdentificeerde standaarden door de Europese Commissie

Scope

- De Europese Commissie identificeert alleen standaarden van fora en consortia. Het Forum en College heeft alle standaardisatieorganisaties (zowel formele als fora en consortia) binnen scope.
- Forum beperkt zich tot standaarden voor (directe) elektronische gegevensuitwisseling de Europese Commissie kijkt breder, ook naar bijvoorbeeld programmeertalen.
- Forum selecteert per toepassingsgebied één standaard, die voor die toepassing het best door de toetst komt. De Commissie staat toe dat meerdere standaarden met dezelfde functionaliteit op de lijst staan.

Gezien de verschillen in scope, zullen de lijsten van het Forum en die van de Europese Commissie per definitie verschillen.

Status

- Standaarden op de 'pas toe of leg uit'- lijst moeten verplicht worden uitgevraagd in aanbestedingen (of verbouwingen) of er moet uitgelegd worden waarom niet is uitgevraagd.
- Standaarden geïdentificeerd door de Europese Commissie hebben geen verplichtend karakter. Ze mogen in aanbestedingen gevraagd worden op een zelfde manier als naar formele standaarden gevraagd mag worden.

Implicaties voor aanbesteding

Uitgangspunt is dat de standaarden van de 'pas toe of leg uit'- lijst gevraagd *moeten* worden in aanbestedingen en dat het erg verstandig en aanbevolen is dat ook voor de gangbare standaarden te doen. Het kan voorkomen dat voor een zelfde functionele toepassingsgebied door de Europese Commissie andere standaarden zijn geïdentificeerd, dan door het Forum zijn erkend. Dan gaan de Forum standaarden voor. Alle standaarden die door het Forum zijn erkend voldoen aan het belangrijkste aanbestedingscriterium dat ze geen partijen uitsluiten en kunnen dan ook zonder problemen worden uitgevraagd, ook als ze niet zijn geïdentificeerd door de Europese Commissie.

NB: Standaarden die zijn opgenomen in wetgeving (NL), richtlijnen of verordeningen (EU) moeten hoe dan ook geïmplementeerd worden.